

ismerni, mert akkor esetleg feltehető volna valaki a kérdést: milyen politika folyik az iskolában; kinek a politikája?

Ma más a helyzet. A nép érdeke és a népi állam érdeke azonos. Azonos a nép politikája és a »hivatalos«, állami politika is. Nem kell takarni, nem kell tagadni, hogy igenis politizálunk hadseregben, iskolában csak úgy, akár az uccai és egyéb megbeszéléseken is. Nyíltan megmondhatjuk: igenis politizálunk. Mert a politikánk népi politika. Mert nincs ellentét és nincs ezért félelem és rettegés sem a hivatalos politika hordozóiban a népi politikától. Mert nincs is ma hivatalos politika. Csak népi politika van. És igenis: politizálunk. Jó politikát csinálunk. Népi politikát csinálunk. Antifasiszta politikát csinálunk. Antisoviszta politikát csinálunk. Igenis politizálunk. A népek testvériségét hirdetjük. Igenis politizálunk: a béke politikáját csináljuk. Igenis politizálunk: a jólét, a kultúra, az öröm demokratizálásának politikáját csináljuk. Ezt a politikát igazán nem kell szégyelni. Ezt a politikát igazán nem kell takarni. Igenis. Kimondjuk nyíltan: politizálunk. És aki nem akar politikát csinálni — az is politizál. Rossz politikát csinál. Népellenes politikát csinál. Fasiszta politikát csinál. És ezt takargatja.

NIKOLÁJ ÉS A KANÁRI

Irtja: Palotai Boris

Még a bunker korszakban történt. Akkor már hosszú hetek óta éltünk a pincében, dideregve, vaksin, elgyötörten, az utolsó mécses alamszi fényénél, melynek életét cipőpertli kanóccal próbáltuk meghosszabbítani. Egyszerre kipattant a bunker ajtaja és három orosz katona lépett be rajta. A hó vastagon ült meg a vállukon, megrázták magukat és szétvetett lábbal álltak köztünk... Ez hát az a pillanat, az a torkot összeszorító, remegő boldogság, amelyre vártunk? Gondoltuk elcsigázva. Ilyen egyszerű az egész? Meggémberedve bámultuk őket... (A boldogságnak éppen az a titka, hogy jóval előbb és jóval később érzi az ember, nem akkor, amikor megtörténik s ugyanígy van a fájdalommal is.) Minden összegabalyodott bennünk. Hatalmas dörejek rázták meg a levegőt, tudtuk, hogy odakinn még javában áll a harc, de mi ideleinn a mélyben már szabadok vagyunk!

A három orosz rendezkedni kezdett. Gyertyát húztak ki a kabátzsebükből s a világosság úgy terjedt szét, mint meleg ital a dermedt testben. Aztán dróthuzalokat fektettek a földre és hozzáláttak a tábori telefon felszereléséhez. Nikolaj volt a parancsnok, nagy, marcona alak, szurok szemekkel, döngő léptekkel, ahogyan filmekben a Ljuba a vad kozákot...

A telefon működni kezdett. Valami félelmetes és lenyűgöző volt abban, ahogyan harsogva adták le a híreket. Semmit sem értettünk abból, amit mondtak s mégis pattanásig feszült dekákkal követtük őket. Már éjfélre járt s még mindég meggémberedve, öt-zekoccanó fogakkal lestük Nikolaj ujját, mely a térdén kiterítet, térképen körözött. S egyre harsogott a jelentés az utcák közti harcról, arról, hogy házról-házra emeletről-emeletre folyik az ütközet s a szobák ablakaiban gépfegyverek csövei merednek Buda felé.

Hajnalodott. Nikolajtól Szergej vette át a szolgálatot — mert akkor már névszerint ismertük mindegyiket — s Nikolaj egy padra terítette

köpenyét, hogy végigfieküdjön rajta. De hirtelen megakadt a szeme a kanárin, amely ott gubbasztott két prics között egy kalitkában. A madár akkor már hetek óta néma volt, a sötétség, a léghuzat, a nyirkos hideg megártottak neki. Tollait hullatta, tépetten, borzasan, kicsire hűződszkodva ült a kalitka szegletében. Nikolaj hozzá lépett s kemény szája-széle füttyre csücsörödött. Érdeklődve, dallamosan füttyült. S mert nem jött válasz a hangokra s a madár gombostűszeme álmosan hunyurgott, aggódva, szinte tagolva füttyült... Aztán szájharmonikát vett elő a zsebéből s madárfüttyöt utánzó trillázó futamokat csalt ki belőle. Fáradhatatlanul újra és újra. Mint egy anya, aki tízszer, százszor elismétel egy-egy szót, amíg a gyerek utána mondja. Kinn zúgtak a repülők, bomba robbant. Ő felváltva füttyült és harmonikázott, roppant figyelmesen, egyre jobban előre hajolva, mintha a madárka szívverését lesné. S végre a kanári piciny csőrén valami füttyhöz hasonló gyenge nesz motoszkált.

Az elkínzott torokból, melyet oly soká gyötört az erőszak léghuzatja, kiröppentek a szabadság kezdő füttyjei...

SZOMSZÉDAINK

ALBÁNIA

Irta: Sulhóf József

A sötét albán hegyek közé is eljutott már a demokrácia fénye. A kis ország, amely nemrégben még törzsekre bomlott népek hazája volt, ma minden vonalon követi Jugoszlávia példáját és mindjobban elhalványul annak a sötét korszaknak minden emléke és nyoma, amelyben az albán népet a törzsi harcok kezdetleges életkörülményei közé, az elnyomatás és lázadás örök nyugtalanságába kényszerítették. Az az új korszak, amely a népfelszabadító mozgalommal kezdődött a Balkánon, Albániát is magával ragadta és kiszakította a belső és külső harcok reáerőszakolt állapotából, hogy elindítsa a gyors haladás, gazdasági megerősödés, politikai kibontakozás, társadalmi átrendeződés és kulturális felindülés útján.

Önkéntelenül felmerül a kérdés, vajon lehetséges-e, hogy egy nép, amelyet az örök harcok, az idegen érdekek és idegen érdekellettek erősen az európai színvonal alatt tartottak és amelyet a fasiszta önkényuralom még mélyebbre nyomott, egyetlen nagy lépéssel kiemelkedjék ebből a mélységből és nemcsak hogy elinduljon a haladás útján, hanem azonnal egy magasabbrendű államrendre, a népuralom őszintén demokratikus rendszerére térjen át? Albánia példája — minden kétkedéssel szemben — azt bizonyítja, hogy ez lehetséges.

Ennek a népnek a múltjában nem először történik meg, hogy önerejéből felszabadítja magát, hiszen történelme az élethalárc, az állandó lázadó állapot eseményeinek sorozatából alakult ki. Nem történt tehát csoda, hanem egy nép természetes életösztone bizonyult erősebbnek, mint az az erőszak, amely egész Európát és az egész világot igába akarta hajtani.

Bármely Balkánország múltjának kérdéseit taglaljuk, mindenütt előbukkan a régi megállapítás: a Balkán Európa puskaporoshordója — volt. Albánia esetében ez különösen áll. Természetesen ezért nem az albán nép felelős, minthaogyan egyetlen balkáni népnek sem volt köze a közelmúlt állapotaihoz. Min-